

Lektorská odysea

Vladka Buchtová

Jak jsem už psala v minulém čísle, loni se Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové zapojila do projektu „Senioři do onlinu – Digitální odysea v knihovnách“, [1] který do knihoven přináší SDRUK, Nadace Vodafone, Elpida a Moudrá sovička. Jak jsem také minule zmínila, absolvovala jsem školení, která mi odhalila některá úskalí výuky starších dospělých. V minulosti jsem už učila, takže jsem si naivně myslela, že použiju něco z praxe. Takže prezentace, ukázky a tak... Tomu jsem se naštěstí vyhnula, protože jsem měla možnost vidět lektorku a koordinátorku kurzu Bc. Lenku Tomkovou z organizace Moudrá sovička, z. s. Takže jsem se s prezentací nezdržovala a rozhodla se také promítat na plátno svůj monitor mobilu a krok za krokem, v pomalejším tempu, vše názorně ukazovat na plátně. Jasně, srozumitelně. Předpoklad číslo 1: Senioři budou mít jednoduché mobily, tam všechno hned najdu. Tak ne. Je pravda, že někteří senioři měli opravdu jednoduché mobily, ale představa, že tam něco najdu hned, se ukázala poměrně zavádějící. Pokud funkci najdete, máte štěstí. Někdy ale v takovém přístroji složitější funkci nenajdete vůbec. Na druhou stranu zde ale byly i iPhony, což je ta lepší varianta, pokud není zmíněný přístroj z diluviálního období. Nevadí, nakonec jsme našli vše. Dobré je také učinit dotaz na začátku lekce, zda má někdo iPhone, protože pak musíte opravdu výklad zdvojit. Někdy to ale dopadne tak, že navzdory tomu, že se zeptáte, ruka se nezvedne, a pak při obcházení jednotlivých studentů najdete takové mobily dva. V tom případě je třeba vysvětlit, že tady to funguje jinak. Předpoklad č. 2: Za čtyři hodiny toho probereme hodně. Taky ne. Je dobré si uvědomit, že po každé ukázce, byť sebemenší, se musíte zeptat, zda všichni našli, co měli, při ukázce složitější všechny obejít a v případě nutnosti poradit. To je v pořádku. Upozorňuji tady ale na vedlejší nebezpečí. Senior, který vás už má u stolečku, se nezdá zeptat na něco dalšího. Je-li dotaz nevinný, tj. jednoduchý a zvládnete ho v jedné minutě zodpovědět, je to v pohodě. Někdy ale můžete zabřednout dosti hluboko a zdržíte se. Je dobré se raději domluvit na individuální schůzce, kde budete mít více času věnovat se jednotlivým dotazům. Předpoklad č. 3: Uživatelsky je pro mě mobil v pohodě, nebude problém. Tak to si nefanděte. Senioři umějí dát docela zapeklitý dotaz. Nemusí být nejsložitější, ale věřte, že ten nejjednodušší může být docela zapeklitý, když vám hned nedojde, že se jedná o elementární záležitost.

Překvapením je vždy to, když se zeptám, co by chtěli studenti vědět, a téměř vždy chtějí vysvětlit QR kódy, jichž se překvapivě obávají. Zkrátka to klubko zmijí ve čtverečku je děs. Jsou pak velmi mile překvapeni, že je celá věc tak jednoduchá a navíc i užitečná. Zvláště když vysvětlím, že naskenováním kódu automaticky neplatíte. Je dobré zmínit se o úpravě fotografií a jak s nimi nakládat, protože senioři velmi často cestují a fotky rádi posílají. Připravte se také na různou úroveň posluchačů. Zatímco některým se musíte věnovat více, jiní se mezitím mohou trochu nudit. Vymyslete jim tedy nějaký jednoduchý úkol. Např. najít aplikaci Záchranka a nainstalovat si ji. Tato aplikace je užitečná pro všechny. Pouze jednou se nám to nepodařilo, a to proto, že dotyčný neměl v mobilu dost místa.

Závěr číslo 1: Své seniory nepodceňujte. Jsou inteligentní a mohou vás snadno dostat nevinným dotazem. Tedy ne že by chtěli. Jejich tempo sice není vražedné, ale nad vším velmi přemýšlejí, vše zkoušejí a nebojí se položit otázku. V případě, že nevíte, přiznejte porážku a slibte, že co nejrychleji kýženou informaci obstaráte. A slib splňte.

Závěr číslo 2: Nebuďte pohoršeni, když na kurz nedorazí všichni přihlášení. I s těmi, kteří dorazí, budete mít dost práce.

A závěr číslo 3: Tento projekt má smysl. Zpřístupňuje moderní technologie a digitální vzdělávání seniorům, kteří se nebojí zeptat. Taky proč? Žádná otázka není hloupá. Senioři tak zůstávají v kontaktu s rodinou a přáteli, nezůstávají sami a troufám si

řící, že jejich život je tak příjemnější a pohodlnější. A já? Fakt mě to bavilo a stále baví.

Kontakt na autorku: vladimira.buchtova@svkhk.cz

[1] BUCHTOVÁ, Vladimíra. Digitální odyssey aneb Nejen senioři v onlinu. Online. U nás: knihovnicko-informační zpravodaj Královéhradeckého kraje. Ročník 34, číslo 4 (2024), strana 43–44. 2024. [cit. 2025-01-16].

© 2000-2010 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz · knihovna@svkhk.cz